

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznika. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst & Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.— Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafeljeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strommayerjeva 5b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE; Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Razvoj Podunavja v italijanski luči:

Jugoslavija in Srednja Evropa

Tržaški „Piccolo“ napoveduje zblizanje Jugoslavije in Madžarske in beleži mnenje beograjskih krogov o beneškem in bukareškem sestanku

Trst, 27. aprila k. V »Piccolo della Sera« beleži danes Mario Nordio razpoloženje in mnenje jugoslovenskih političnih krogov glede na najnovejšo mednarodno pogodbo v srednji in jugovzhodni Evropi. Tako obravnava beograjsko stališče glede beneškega sestanka, mnenje o mednarodnih rezultatih Beckovega obiska v Bukarešti ter najnovejšo učinke jugoslovensko-italijanskega pakta, naj bi posredno vplival na jugoslovensko zblizanje z Madžarsko ter na sporazum Grkov z Bolgari in Albanci.

Beneški sestanek, pravi Mario Nordio, v Beogradu ni izzval niti vznemirjenja niti nezaupanja. V Beogradu pozdravljajo italijansko-nemško sodelovanje v podunavskem bazenu kot logičen in naraven fakt,

ki more obči situaciji v tem delu Evrope le koristiti. Bojazni pred kakšno restavracijo Habsburžanov v Avstriji ali anšlusom so že davno pozabljene.

Poljska, ki si je svojo zvezo z Romunijo spet utrdila, z veseljem pričakuje italijansko-romunski in rumunsko-bolgarski sporazum, pa tudi normalizacijo jugoslovensko-madžarskih odnosov v okviru novega srednje-evropskega sistema, ki bo končno nedvomno prišel do izraza v ožjem podunavskem paktu.

Beograjski krogi smatrajo vse poslednje mednarodne sestanke za izraz nekega novega regionalnega sodelovanja, ki naj služi kolektivni utrditvi miru v Srednji Evropi in na Balkanu. V ta okvir spada

tudi pogajanja med Atenami in Sofijo, ki so se pričela pred mesecem dni in ki naj dovedejo do sporazuma, do sprave po dolgoletnih latentnih sporih. Carinska vojna med Grčijo in Bolgarijo je že končana. Obe vladi sta pravkar izdali v to svrhu vse potrebne odredbe. To je pa šele prvi korak za iskren sporazum in tesno sodelovanje.

Po jugoslovenskem vzgledu si skuša Grčija zagotoviti mir na vseh svojih mejah, tudi na meji z Albanijo. V tej smeri so bili v poslednjih dneh doseženi pomembni uspehi. Prvi med njimi je bila ureditelj serije vprašanj verskega značaja. Pogajanja za prijateljsko ureditelj ostalih vprašanj se nadaljujejo.

V taki atmosferi je bila v Jugoslaviji sprejeta napoved Cianoovega obiska v Tirani, ki bi bila še pred kratkim izšla največje vznemirjenje političnih in vojaških krogov, že kar s prijateljskimi simpatijami.

Ciano gre jutri v Tirano

Rim, 27. aprila. AA. (Stefani) Zunanji minister grof Ciano se bo odpeljal v Tirano z letalom 28. t. m. v družbi več višjih uradnikov zunanjega ministrstva. Grof Ciano bo na potovanju tri dni. Italijanskega gosta bo slavnostno sprejel vladar, nato pa bo imel razgovore s predsednikom vlade in z voditelji albanske politike.

Prvi sestanek stalnega jugoslovensko-italijanskega gospodarskega odbora

Prvo zasedanje bo sredi maja v Opatiji

Rim, 27. aprila k. Listi poročajo, da se bo v drugi polovici meseca maja v Opatiji prvi sestanek stalnega jugoslovensko-italijanskega gospodarskega odbora, ki ga določa gospodarski sporazum med obema državama z dne 25. marca in ki bo imel nalogo pospeševati razvoj trgovskega prometa med njima. Po diplomatski poti so bila urejena vsa tehniška vprašanja, ki se tičejo sestave in delovanja tega odbora, kolikor niso bila urejena že s sporazumom samim. Pričakovati je, da bosta obe vladi v najkrajšem času imenovali svoje zastopnike v ta odbor.

Po nadaljnjih informacijah italijanskega tiska bo odbor na svojem prvem zasedanju skušal podrobno dognati vsa tehnična in pravna sredstva za organizacijo trgovskega prometa med obema državama preko Reke in Snaka, hkratu pa tudi proučiti tesnejše tehniško sodelovanje jugoslovenske in italijanske mornarice na Jadranu. Italijanske tovarne ladje naj bi v bodoče spet prevzemale večji del jugoslovenskih prekoceanskih transportov, skrebele pa tudi v glavnem za ves blagovni pomorski promet med Italijo in Jugoslavijo.

Rumunija ostane zvesta zaveznikom

Temelj rumunske zunanje politike ostane Mala antanta in zavezništvo Francije

Pariz, 27. aprila. p. Rumunski kralj Karol je sprejel poročevalca tukajšnjega lista »Le Soir« in mu dal o rumunski zunanji politiki naslednje izredno pomembne izjave:

Moja zunanja politika ostane nespremenjena. Ona ostane to, kar je zmerom bila, ker so ostala nespremenjena neka dejstva zgodovinskega, zemljepisnega, gospodarskega in čustvenega značaja. Primer za to je Mala antanta. Mnogo se je že razglab-

ljalo o kolebanju solidarnosti Male antante. Danes je ona ključ naše politike v tem delu Evrope. V ostalem želimo, da nam našim sosedam in nam vsem drugim silam ohranimo mir in dosežemo z njimi najboljše politične in gospodarske sporazume.

Prijateljstvo s Francijo ostane zame in za mojo državo najdragocenejša aktivna. Naše zveze so boljše kakor kdaj prej in ne verjamem, da bi lahko kdaj oslabele.

Samo s sodelovanjem vseh narodov se da doseči splošno blagostanje

Edenova izjava v Bruslju — Francija in Anglija sta storili prvi korak

Bruselj, 27. aprila. AA. Havas: Snoči je bila slavnostna večerja v zunanjem ministru na čast angleškemu zunanjemu ministru Edenju. Prvi je nazdravil minister Spaak, ki je med drugim rekel, da je ta obisk zelo pomemben v trenutku, ko sta Francija in Anglija objavili izjavo o belgijski nevtralnosti. Ta novi dokaz francoskega in angleškega prijateljstva sta belgijski kralj in belgijska vlada sprejela z velikim veseljem in hvalečnostjo. Zahvale pa ne dolgujemo samo Edenju, ampak tudi Blumu in Delbosu. Delamo v popolni jasnosti in lojalnosti in to delo bomo nadaljevali v korist miru.

Na to zdravico je odgovoril Eden, ki je na prej opozoril na skupne žrtve v svetovni vojni. Naša prva dolžnost in dolžnost vseh državljanov je, da preprečimo ponovitev takih dogodkov. V večini držav vodijo politiko tisti ljudje, ki so preživeli vojno. Tudi nemški kancler je bil sam v strelskem jarku. Kako pa naj izvršimo svojo dolžnost do kraja? Ti ljudje so že imeli toliko uspeha, da so v zadnjem času omogočili puščanje napetosti, ko se je položaj zaradi Španije srečno razbistril z uvedbo mednarodne kontrole. V zgodovini se to doslej ni posrežilo v taki obliki, vendar pa imamo pred seboj za preprečitev vojne še pozitivnejši program. Toda ta program se ne more vključiti samo v neko izjavo, ampak je potrebno še vse obsirnejše delo. Vaš ministrski predsednik Van Zeeland je prevzel v tej smeri važno nalogo, ko proučuje možnosti, kako bi se razrešile gospodarske težave, ki nujno zahtevajo razrešitve. V tej smeri pa mora vsakdo izmed nas storiti vse in pristati tudi na koncesije, da dosežemo napredek. Če se bo to posrečilo, potem bo svetu dan važen pouk, da se samo s sodelovanjem vseh narodov more doseči blagostanje, ki prekaša ono, kar se doseže z individualnimi akcijami ali na individualnimi zavojvalnimi dejanji. Če bodo vsi prišli do tega prepričanja, tedaj se bo na svetu razvilo

blagostanje, kakor ga nismo imeli nikdar doslej. Skupna izjava francoske in angleške vlade je prvi korak v tej smeri.

Bruselj, 27. aprila. z. Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, se Belgija po zagotovilih, ki sta jih dali Francija in Anglija in ki jih je izpolnil še Eden, ne bo pogajala z Nemčijo v cilju, da bi tudi Nemčija podala slično izjavo o spoštovanju belgijskih meja in jamstvu za njihovo varnost. Dokler ne pride do sklenitve novega zapadnega pakta, se bo Belgija zadovoljila z jamstvom Francije in Anglije. Na ta način je Edenju uspelo uveljaviti v Bruslju načelo kolektivne varnosti, ki ga skušata Rim in Berlin porušiti.

Zmaga radikalov

Pariz, 27. aprila. z. Kakor se doznava, je na včerajšnji seji prodrla stališče radikalnih socialistov, ki so proti temu, da bi se še nadalje izvajale socialne reforme v duhu komunističnih zahtev. Ministrski svet je sklenil, da bo pavza v izvajanju socialnih reform trajala še dalje. Odločeni so bili tudi predlogi sindikalne zveze glede uvedbe pokojnin za ostarele delavce, za ustanovitve fonda za podpiranje brezposelnih in za razpis javnih del v višini 10 milijard. Ker je s tem ustrezno glavnim zahtevam radikalov, upajo, da bo napetost, ki je zavladala v vladnem taboju, sedaj naglo popustila in bo tako očuvana ljudska fronta, ki ji je sicer grozil razpad.

Moscicki obišče Bukarešto

Bukarešta, 27. aprila. AA. Predsednik poljske republike Moscicki bo obiskal Bukarešto dne 8. junija. Potrjuje se, da se bo kralj Karol med vračanjem iz Londona s svečanostmi ob kronanju ustavlil v Varšavi in tam obiskal Moscickoga.

Odločilne borbe za Bilbao

Krvave borbe na baskijski fronti — Velike izgube na obeh straneh — Baski branijo vsake ped svoje zemlje

Pariz, 27. aprila. r. Glavne borbe v Španiji so se vodile včeraj na baskijski fronti. General Molla je zbral na tej fronti najmočnejše in najbolj zanesljive oddelke francoske vojske, obenem pa so mu stavili na razpolago na modernije orožje, topove, tanke in letala. General Molla ima nalogo za vsako ceno osvojiti Bilbao. Ta ofenziva naj bi tudi dokazala uporabljivost mehaniziranega orožja, ki je o priliki ofenzive na guadalajarski fronti popolnoma odpovedalo.

Ker so ostali brezuspešni direktni napadi na Eibar, kjer je bila največja španska tovarna orožja in municije, je general Molla skušal mesto obkrožiti in je začel prodirati z južne strani po cesti Mondragon — Elorrio — Veris. Po zavzetju Verisa, ki je važno križišče cest, je moral pasti tudi Eibar in po umiku vladnih čet na tem odseku tudi Durango. S padcem Duranga je prebita prva obrambna črta baskijske vojske.

Boji na tej fronti so zelo krvavi. Baski branijo vsako ped svoje zemlje. Vprašanje je, ali bo padec Duranga vplival na moralno njihovih čet. Za generala Mollo pa nastaja vprašanje, ali bo mogel spričo silnih izgub, ki jih ima v teh borbah, vzdržati do kraja in zavzeti tudi drugo obrambno linijo Baskov. Vse pa kaže, da stopajo borbe za Bilbao v odločilen stadij.

Na ostalih španskih frontah ni bilo posebnih dogodkov.

Kontrola in blokada

London, 27. aprila. AA. Položaj nastal s prihodom več britanskih trgovskih ladij v Bilbao, je lord Cranborne na včerajšnji seji spodnje zbornice definiral z vladnega stališča takole:

Obvestili so me o prihodu 5 trgovskih ladij v Bilbao. Toda eksperiment teh britanskih ladij ne kaže, da bi bila nastala kakšna sprememba položaja po izjavi, ki jo je dal 20. aprila, pa do danes. (Smeh v opoziciji) Po informacijah, ki vlada z njimi razpolaga, morajo britanske trgovske ladje računati z nevarnostmi, ki jim groze na plovi v Bilbao. Glede drugih pristanišč, kakor so Santander, Gijon itd., ostajajo nekatere nevarnosti, ki so danes hujše, jutri nedolžnejše. Državni podtajnik je razen tega potrdil, da je britanska vlada opozorila uporniške oblasti na Španskem, da si pridržijo pravico do odškodnine zaradi napadov španskih ladij na parnika »Mar Baltico« in »Fernando de Bara« pretekli mesec, ko sta omenjena parnika vozila trgovsko blago, ki je bilo last neklin britanskih trgov.

Rim, 27. aprila. AA. Havas: Poluradni »Giornale d' Italia« je včeraj objavil uvodnik o kontroli okoli Španije. Člankar pravi, da se že sedaj opažajo pomanjkljivosti

Alojzij Knafelj

Ljubljana, 27. aprila.

Še včeraj teden je Alojzij Knafelj pristoval seji SPD in v nedeljo je še živahno kramljal v družbi svojih planinskih prijateljev, a včeraj so za vedno umolknila njegova usta. Umrli je nenadno, zadet od srčne kapi.

Pokojni Alojzij Knafelj, vpokojeni inšpektor državnih železnic v Ljubljani, je bil rojen l. 1859. Pri železnici je služboval najprej v Beljaku, odkoder so ga l. 1906 prenesli v Trst, po vpokojitvi se je pa nastanil v Ljubljani v Orlovi ulici, kjer si je zgradil tudi lasten dom. Bil je eden izmed stebrov našega SPD, odličnega planinskega delavca, velik ljubitelj narave in planin. Tisoči izletnikov in planincev, ki nedeljo za nedeljo obiskujejo naše sredo-gorje in visoke planine, uživajo sadove dela, ki ga je opravil ta čer vedno skromni in tihi mož.

Alojzij Knafelj je postal član SPD že l. 1906 in je bil med soustanovitelji zilljske podružnice SPD v Beljaku, kakor tudi tržaške podružnice. Njegovo največje delo so pa bile številne markacije, s katerimi je prepregel vso Slovenijo in ki so

marsikateremu turistu v megli, v nepreglednih gozdovih in kraških terenih pomagale iz zadrege. Bil je dolga leta načelnik markacijskega oddelka SPD in vestno je skrbel za stalno nameščanje orientacijskih tablic, znamenj itd. po vsej Sloveniji. Bil je na tem področju res neumoren in SPD ga bo težko pogrešalo. Posebna ljubezen ga je vezala na Triglav, vrh katerega se je povzpela nad stokrat. Dolga leta je bil gospodar koč pri Triglavskih jezerih in črval je po planinski postojanko, kakor bi bila njegova last. Znan so tudi njegova kartografska dela, priročni zemljevidi Julijskih Alp, Karavank in Zassavja, ki so zaradi svoje praktičnosti in preglednosti izredno priljubljene med turisti in so izšli že v mnogih izdajah.

Ko je začel pred leti slap Peričnik popeljati, ga je Knafelj obrnil v višjo strugo in mu zvišal padec za 7 m. Tako nam je ostala ohranjena in še polepšana njegova naravna krasota. A marsikateri turist, ki pride po poti na Triglav ves jezen pod Begunjski vrh in se tam navzgor hladne studenčnice v zajetem betoniranem studentcu, ne ve, da se mora za to ugodnost in za ta užitek zahvaliti pokojniku. Knafelj je bil tudi vnet odbornik Turjsko-prometnega društva Medno-Tacen, ki je z njegovim sodelovanjem postavilo pred leti višec most čez Savo pri Vikrcih. Šmarina gora mu je bila sploh pri srcu, vse pota in staze je marikal in jih neprestano izpopolnjeval. Za njegove zasluge na polju planinarstva ga je mestna občina imenovala za meščana.

Pokojni Knafelj je bil eden izmed starih idealnih planinskih delavcev iz železne garde dr. Tominka, ki so nesebično in marljivo, kakor mriavje delali za procvit in lepoto naših planin. V zgodovini SPD bo s svetlimi črkami zapisano njegovo ime in zasluge tega odličnega delavca, bodo ostale neizbrisne.

Za pokojnikom žalujeta sinova Valter in Leo ter več vnukov in vnukinj. Na zadnji poti ga spremimo jutri ob 1.30 izpred hiše žalosti, Orlova ulica 6. — Naj v miru počiva!

Politični obzornik

„Slovensko ljudsko gibanje“

Pristaši dr. Mačka v Sloveniji so lani osnovali tako zvani kmetstvo-delavski pokret in izbrali za svojega vodjo mariborskega odvetnika dr. Vekoslava Kukovca. Akcija ni posebno uspevala, zato se je v vrstah tega pokreta pojavljalo vedno več nezadovoljstev. Pred tedni sta iz vodstva imenovanega pokreta izstopila na dr. Mačkovi listi izvoljeni poslanec za šmarnski okraj dr. Dobovišek, odvetnik v Celju, in dr. Dragotin Lončar, bivši načelnik banske uprave v oddelku za proroštvo, s svojimi ožimi pristasi ter se popolnoma podvržla vrhovnemu vodstvu dr. Vlada Mačka. Tako je postal edini vodja pokreta, ki se sedaj imenuje »slovensko ljudsko gibanje«, dr. Vekoslav Kukovec. Glasilo tega »gibanja« je postal mariborski tednik »Neodvisnost«, ki pa v zadnjem času izhaja v zmanjšani obliki. Kakor poudarja »Neodvisnost«, imajo »po načelu demokracije« delo pravico do udeleževanja v slovenskem ljudskem gibanju vsi iskreni borci za ljudske pravice in svobodo Slovenije, torej poleg kmetov, delavcev in obrtnikov tudi izobraženci. Ko je dr. Kukovec glasilo ugotovilo, kdo ima pravico do udeleževanja v »gibanju«, nadaljuje: »Izredno velikega praktičnega in moralnega pomena je za slovensko ljudsko gibanje dejstvo, da se je gibanju priključilo večje število duhovnikov. Toplim pozdravom, ki jih je slovenskim narodnim duhovnikom napisal tovariš Anton Strgar, se priključujejo vsi slovenski kmetje, delavci in izobraženci — ves borbeni slovenski narod.« Velezanimivo pa je stališče, ki ga vodstvo »gibanja« zavzema nasproti dr. Dobovišku in dr. Dragotinu Lončarju, ki sta se popolnoma pridružila dr. Mačku. Tako-le označuje »Neodvisnost« to stališče: »Prav v času, ko so se trije slovenski duhovniki javno izrekli za slovensko ljudsko gibanje, so se trije slovenski izobraženci, neduhovniki pripravljali za izstop iz tega gibanja in ga te dni končno tudi zapustili. To so storili, ker so v dosedanjem vodstvu, ki je bilo izvoljeno 4. 10. v prostorih »Hrv. radniškega saveza« v Zagrebu, prevladovali izobraženci. Novo vodstvo bo poleg suverene glave slovenskega ljudskega gibanja organiziralo neko kmetško gibanje kot privesek hrvatske seljačke stranke. Vsako od tujega voditelja odvisno vodstvo zgubi poleg samostojnosti tudi vsako akcijsko sposobnost, toliko bolj, če so zaradi lepšega v akcijskem odboru pravi »kmetje od pluga in motike«... Z izobčenjem slovenskih izobražencev iz slovenskega kmetkega gibanja bi prepustili del vsesplošnega slovenskega ljudskega gibanja tujemu vodstvu in vplivu in tujim interesom, ki niso istoletni s slovenskimi... Vzdržujemo se vsakega komentarja!

Nič več narodne, marveč samo ljudske šole!

»Službeni list« banske uprave dravske banovine je objavil naredbo bana dr. Natlačenca, da se morajo odlej imenovati v dravski banovini »narodne šole« — »ljudske šole« in da se mora ta izraz uporabljati v vseh uradnih spisih. Napisi na šolah, stam-piljke in tiskovine z drugačnimi izrazi smejo ostati, dokler se ne izrabijo, obnoviti pa se morajo le v novem besedilu. K temu pripominjamo, da so svoječasno imenovali »Srb šole za abecedarje« osnovne šole, Hrvati — pučke šole, Slovenci pa — ljudske šole. Z novim šolskim zakonom je bil uveden izraz »narodna šola« za učilišča za najmlajše mladino s posebnim namenom, da bi vsa učilišča te vrste v vseh delih našega naroda dobila enako ime. Kakor čujemo, je bilo istočasno z gori omenjeno naredbo tudi odredeno, da se mora v matrikah v rubriki »narodnost« mesto doslej običajnega izraza »jugoslovenska« vpisovati izključno samo izraz »slovenska«.

Zadoščenje razrešenim občinskim odbornikom

Občinski odbornik in član občinske uprave Ivan Srebotnjak in občinski odbornik Andrej Cetina v St. Petru v Savinjski dolini sta bila razrešena svojih funkcij štiri dni pred občinskimi volitvami, češ da sta zagrešila kazensko dejanje iz koristoljubja in izročena sodišču. Sodisce je uvedlo proti obema kazensko preiskavo. Ker pa je preiskava dognala njih popolno nedolžnost, je sodisce ustavilo kazensko postopanje proti njima. Ivan Srebotnjak se je proti razrešitvi pritožil tudi na upravno sodišče v Celju. Sodisce je pritožbi v celnem obsegu ugodilo in njegovo razrešitev kot protizakonito razveljavilo. Tako sta tudi Srebotnjak in Cetina, ki uživata v vsej Savinjski dolini splošen ugled in spoštovanje kot moža pošteni, dobila popolno zadoščenje za vse krivice klevete in podtikanja od najmerodajnejše strani!

Borzna poročila.

Carlj, 27. aprila. Beograd 10. Paris 12.30 London 21.57, New York 4.57. Beograd 12.36, Milan 23.00, Amsterdam 22.40, Berlin 17.45, Dunaj 20.00 — 61.90, Praga 16.24, Moskva 23.10, Bakuzina 2.34.

IRENA

Vrhunec filmske umetnosti! Film, v katerem je pokazana lepota duše in toplina srca v okviru prirodnih krasot in razkošnih salonov. V glavnih vlogah odlični filmski igralci kot: Sabina Peters, naša rojakinja Štefka Katnikova, Karlo Schoenhack in Lj. Lagačev.

Predvajanje v kinu Slogi samo od 28. do 30. t. m.

Glas ljubiteljev živali

Povišanje občinske takse na pse je bilo prenačeno in je najbolj prizadelo revne ljudi

Ljubljana, 27. aprila.

Ljubitelji živali so sredi odločno povzdignili svoj glas proti neutemeljenemu povišanju občinske takse na pse. Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani je sklicalo sestanke v lovski dvorani hotela Metropol. Udeležba je bila tako številna, da moramo govoriti o zborovanju in ne o sestanku. Predvsem je treba naglasiti, da je zborovanje stvarno dokazalo in pokazalo, da je bilo povišanje občinske takse na pse prenačeno in da je najbolj prizadelo revne ljudi.

DRUŠTVO ZA VARSTVO ŽIVALI
DOLŽNO ZAVZETI STALIŠČE

Zborovanje je otvoril predsednik Slovenskega društva za varstvo živali P. Rebek, ki je dejal, da je društvo sklicalo zborovanje, ker je za to poklicano ter je njegova dolžnost, da se bavi z vprašanjem takse na pse. Predsednik je prosil, naj bi zborovalci zavzeli stališče o zadevi stvarno in trezno brez vsakih političnih namenov. Društvo je sklicalo zborovanje, ker se zaveda, da bi povišanje takse na pse posledno povzročilo mučenje živali, psov, najbližjih prijateljev človeka. Ljudje, ki ne bodo mogli plačati tako visoke takse, bodo spustili živali na cesto, jih priklenili ali zapli v kleti oddali v druge občine ali pa končajo. Dolžnost društva je, da trpinčenje živali prepreči. Ne bo raziskovalo, kaj bo občina dosegla s povišanjem takse, toda odločno mora protestirati, da bi se s takšno zakonito mučenje živali.

NEUTEMELJENO POVIŠANJE TAKSE

Tajnik B. Dolenc je prečital resolucijo, ki so jo danes dopoldne izročili ljubitelji živali v deputaciji na magistratu. V resoluciji ugotavljajo predvsem, da mestna občina ni nikogar izmed poklicanih konzultirala pred uvedbo povišane takse. razen morda občinskih svetovalcev, ki so pa ločili, ter je uvedla povišanje brez vsake temeljitosti. Povišanje je neutemeljeno že zaradi tega, ker občina ne bo dosegla z njim povišanja svojih dohodkov. Mnogi lastniki psov bodo morali živali prodati, darovati ali jih izročiti konjaču.

POVIŠANA TAKSA JE KRIVICA

Povišana taksa je pa tudi krivica, ker obdavčuje posamezne pse s 1000, 2000% in še več njegove vrednosti. Pes, ki je morda vreden 100 din, je obdavčen na leto z 200 din takse. Če pes živi 10 let, bi moral lastnik plačati zanj v tej dobi 2000 din takse. Večina ljubljanskih psov je »navadnih«, cenjenih in rede jih revni ljudje, ki nikakor ne morejo plačati povišane takse. Pri tem je treba pomisliti, da noben luksuzni predmet ni obdavčen tako visoko, z 2000% svoje vrednosti!

Povišanje takse je krivično tudi zaradi neenakega obdavčenja posameznih vrst psov. Režer mora n. pr. plačati po 200 din takse za 100 din vrednega psa, dočim so čistokrvni lovski psi, pogosto vredni po več tisoč dinarjev, obdavčeni samo s takso 100 din. Prav tako je krivično, da je določena dvojna taksa, ako ima lastnik dva psa. Pri tem so prezrli, da reja čistokrvnih psov pogosto ni samo nekemu v zabavo, temveč marsikomu poklic, ki se z njim preživlja. Če bi moral plačevati rejec psov povišane takse, bodo takse presegle vrednost psov in ne bo mogel kriti niti režije za rejo.

UZAKONJENO TRPINČENJE ŽIVALI

Z doščo, da je pes čuvaj samo priklenjen pes, bo zakonjeno trpinčenje živali, kajti ljudje, ki ne bodo zmogli visoke takse, bodo začeli priklapati pse. Občina bo s tem prikrajšala na dohodkih in nestrto živali bo obsojeno na trpinčenje, ki ga občina ves kulturni svet.

Plodovito delo naših žen

Zveza ženskih društev v dravski banovini je zborovala v nedeljo v Mariboru

Ljubljana, 27. aprila.

Če smo objektivni, moramo priznati, da je naš Maribor najbolj prijetno, prijazno, po svoji legi ob močnatih Dravi, po svoji moderni notranji uredbi in čistoti, zlasti pa še po svoji divni, bujno zeleni, celo vinorodni okolici najbolj simpatično slovensko mesto. »Kranjci« vse premalo poznamo in cenimo lepote in dobrote slovenskega Maribora, kjer je vse življenje vedrejšje, družabno obhajanje toplejšje, a je tudi podnebje ugodnejše kakor v Ljubljani.

In če smo objektivni, moramo priznati, da je za Ljubljano in njeno razpoloženje samo škoda, da je tako strašno daleč od Maribora, to se pravi, da so zveze teh dveh glavnih mest tako rahle.

Naše ženstvo je pokazalo, da hoče utrditi vezi med posameznimi deli naše ožje domovine; ustanovilo je pred tremi leti zvezo ženskih društev, ki obsega vse banovino, torej tudi bivšo štajersko. Sklicalo je svoj letošnji »parlament« v Mariboru.

V nedeljo, 25. t. m. se je vršil v dvorani mariborske Ljudske univerze tretji občni zbor dravske sekcije Jugoslovanske ženske zveze z 22 članstvenimi društvi. Poleg agilnega ženskega društva v Mariboru je v imenu mariborske občine zborovalke posebno tople pozdravil direktor g. dr. Rodolšek. Predsednica Minka Govčkarjeva je v vodnem govoru naglašala, kako potrebno je bilo, da se celokupna uprava JZJ mednarodna ter postavi na bolj demokratično podlago. Z razdelitvijo na samostojne

MESTNA OBČINA NAJ

PREDLOŽI OBRAČUNI

Mestna občina pobira že dolgo vrsto let visoke takse na pse in je nabrala že visoke zneske, ne da bi ta denar porabila v namene, kakor ga določa zakon. Zato zahtevamo: 1. mestna občina naj za tekoče proračunsko leto sistira svoj sklep o pobiranju povišane takse na pse; 2. naj se takoj loti temeljite proučitve vprašanja povišane občinske takse na pse in naj pri tem zasliši vse v poštev prihajajoče organizacije, ki naj predložijo svoje predloge; 3. šele na podlagi tako proučenega gradiva naj uredi vprašanje takse na pse z novim proračunskim letom; mestna občina naj javno položi obračun o porabi denarja, ki ga je pobrala v zadnjih 10 letih na račun takse na pse o denarju, ki bi ga morala porabiti v veterinarske namene.

LJUBITELJI ŽIVALI IMAJO BESEDO

Resolucijo so zborovalci pozdravili z živahnim odobravanjem. naker se je razvila debata, ki so v nji iskreni ljubitelji živali odločno obsodili povišanje takse na pse. Najprej je spregovoril rejec psov Iv. Grlic, ki je opozoril na razliko razmer pri nas in na Dunaju. Dejal je, da se je društvo dolgo leta potegovalo za ustanovitve azila za bolne živali, a je naletelo na gluha ušesa. Odločno je kritiziral, da je taksa na lovske pse nižja, ko imajo vendar lov navadno ljudje, ki lahko plačujejo visoko lovsko zakupnino in silno drage pse. Zahteval je, da mora biti taksa na sportne pse samo tako visoka kakor na lovske. V enakem smislu je govoril dr. Tomšič, ki je sam lovec. Naglasil je, da bi okrog 200.000 din, ki jih nabere občina na leto na takсах, moralo priti v veterinarski sklad in zato imajo ljubitelji živali pravico zahtevati obračun o porabi denarja. Dokazoval je, da občina ne bo imela nobenega dobička od povišanja takse. Pobijal je posamezne določbe o plačevanju takse. Posebno krivnico je določba o dvojni taksi (medlicke rejca: Živali redim zato, da mi ni treba hoditi na občno »fichtat«) Z velikim popustom na prikljenjene ose je sankcionirano trpinčenje živali. Morda bi bilo treba prikljeniti kate-rega izmed gospodov, ki zagovarjajo to mučenje, za nekaj časa na verigo, da bi spoznali, kaj to pomeni.

Dr. Kobida je opozoril na nekatere protislovja določb o plačevanju takse na pse. Povedal je tudi, da so strokovnjaki že ugotovili, da so prikljenjeni psi zelo slabi čuvaji ter da kulturni svet odpravlja takšno mučenje živali. Naglasil je tudi, da so lovci zakleti sovražniki vseh psov, ki niso lovski in tudi omenil, da so o povišanju takse sklepali tudi lovci. Kar se tiče psov plemenite pasme, je treba reči, da ni nobene definicije in da magistrat ne more dokazati brez rodovnika, kateri pes je plemenite pasme. — Zborovalci so še ugovarjali, kaj naj ukreduje, če mestna občina ne bo upoštevala njihovih upravičenih protestov. Nekateri so želeli, da bi lastniki psov šli protestirati z živalmi vred pred magistrat, a o tem niso mogli sklepati, ker zakon ne dovoljuje takšnih demonstracij. Dr. Kobida je se opozoril, da § 41. cestno policijskega reda prepoveduje, da bi smeli psi ponesti lajati na prostem in je torej ta določba v protislovju z uvažanjem preklepanja psov ponosi na dvoriščih in vrtovih. Kazen tega pa je tudi določena, da odzavame lastniku psa, ako ne upošteva te določbe.

Končno je bila določena delegacija, ki je šla dopoldne na magistrat, in sicer: dr. Kobida, dr. Tomšič, M. Jelacnik, Iv. Grlic, župnik Segar, ga. Vrhovnikova in Veličičeva in odborniki SDVZ. Sklenili so, da bodo v najkrajšem času sklicali drugo zborovanje, ako magistrat ne bo upošteval njihovih zahtev.

Najbolj jasno sliko delovanja dravske sekcije podajajo posamezne komisije. Posebno agilen sta komisija za tisk s predsednico P. Hovčkarjevo in gospodinjstvenogospodarska komisija s Viko Kraigharjevo na čelu.

IZREDNA MARLJIVOST TAJNISTVA

Kako varno delujeta obe tajnici dr. Pempar in Fr. Babšek, izprizuje dejstva, da je tajništvo predložilo vsem delegatnim društvom in tudi zastopnikom časopisja po cel tipkani svezek z nagovorom predsednice, tajnikom poročilom, ponudili kamufirani in nekateri vol. društev ter z 20 resolucijami, ki so jih društva na obd. zboru predložila in so bile sprejete.

Sekcija je opravila celo vrsto posredovanj v korist društev in posameznikov. Kjer koli ali kadarkoli se sgoči krivica vsemu stanu ali posodilci, zveza ženskih društev stoji vedno na braniku in terja svoje pravice. Tako so opravile žene nešteto avdicij, žal ne vedno z uspehom, toda pri tožbe vsakekar niso ostale brez vtiska.

O priliki plenarne seje dne 17. in 18. aprila v Beogradu je prišlo do tesnejših vezi med sekcijami in glavno upravo; kakor vsakokrat, je tudi to pot centrala priznala dravski sekciji veliko aktivnost. Lep zaključek plenarne seje je tvoril sprejem vseh delegatov pri Nj. Vel. kraljici na Dednju, ki se je izredno zanimala za delo jugoslov. ženstva ter mu izrekala svojo naklonjenost.

ZA ŽIVAHNEJSI TUJSKI PROMET

Kot uvod v tretji občni zbor dravske sekcije JZJ je odbor priredil na predvečer v dvorani Ljudske univerze v Mariboru posebno zborovanje pod naslovom: Priprava našo zemljo za tujski promet!

Posebno tehten in upoštevati vreden je bil na tem večeru referat gospodinjstvenogostiteljice Marije Pleško. Skrbimo za izobrazbo gospodinj in gospodinjstva ter bišnega osebja! Izvajanja so izvenela v sledenih zahtevah: Na ženskih učiteljskih šolah se mora uvesti praktični gospodinjstski pouk. V tujkoprometnih krajih naj bi imela vsaka šola kuhinjo z inventarjem za praktičen gospodinj. pouk. Koče in gorske gostilne se na smejo dajati in najem prosilcem brez strokovne izobrazbe. Tudi se gostilniških koncesij ne sme dovoliti strokovno ne kvalificiranim osebam.

Meščanskošolska učiteljica Marija Rozman se je v referatu: Ohranimo slovenski značaj naših krajev! živahno in z globokim občutjem zavzemala za naše narod. ne noše, vezanine, pisane, narodne pesmi, običaje, sege in navade, saj vse to dela kraj tuju zanimiv in privlačen. Diplom. zaštitna sestra je govorila o higieni na vasi ter podprepla svoje predavanje s filmom Higijenskega zavoda. Žal, da film ni bil izraz razmer z naših kmetov, nego mu je bil na prvi pogled videti nemški izvor.

Kakor vedno, si je tudi to pot JZJ izbrala za svoje večerno predavanje v Mariboru nad vse hvaležno in sodobno snov. Želeli bi bilo, da se trezno obdelana referata g. Pleško in Rozman objavita v tisku, saj podaja zlasti prvi mnogo pametnih nasvetov in navodil, kako pozitivno in dvignemo tujski promet v naši banovini. Tako je poteklo v poldrugem dnevu zborovanje naših žena živahno, resno in plodovito.

»Dolarska princesa«
v Mariboru

Maribor, 26. aprila.

Mariborska opereta je v soboto vprizorila Fallovo glasbeno delo »Dolarska princesa«. Leo Fall je našemu gledališkemu občinstvu že znan po nekaterih delih. Njegova glasba je sočna, melodična in razgibana, kar je tudi zasluga vsem njegovim operetnim uspehom. Med muzikalno bogata spada tudi uprizorjena opereta »Dolarska princesa«, dasi ta po vsebini in libretu ni najboljša Fallovo delo. Suijet je običajen, tip ameriškega. Poudarjam, da so ugajale zlasti glasba in pevске partije.

Delo je režisiral pripravil kot gost g. Josip Poyhe iz Ljubljane. Ker je vsebina opereta ameriškega, je pač pri režiji to poudarjal. Toda smelo trdim, da si je režiser dovolil mnogo ekstravaganca, ki so lahko opereti pšej v kvar, kakor pa v korist. Preveč je delo, ki ni več novo, zmoderniziral in se tako tudi oddaljil težnjam skladatelja in libretistov. Morda bi »Dolarska princesa« uspela tudi brez projekcijskih predoznačb vsebine posameznih dejanj, ki mora biti gledalcu jasna in poteka dejanja samega in ga ni treba še posebej poudarjati. Pred leti so to opereto tudi v Ljubljani na ta način vprizorili pa se tamkaj tudi niso ogreli za tak režijski način. Morda so bili revijalni vlozki preveč poudarjeni ali pa vsaj ne zadostno povezani. V ostalem je bila režija zadovoljiva. Kot dober koreograf se je ponovno pokazal g. Harastović, ki je nastudiral ples. Kapelnik g. Herzog je iz orkestra izvil vse lepota in očarljivo melodično Fallove glasbe, kar sem že uvodoma poudarjal.

Da je »Dolarska princesa« pri sobotni premijeri uspela je velika zasluga pevcev in igralcev. Ni to laskanje ali hlinstvo, toda približi je treba, da smo v teh razmerah, v katerih živi mariborsko gledališče, lahko zadovoljni z ansamblom, ki je po večini talentirani, vsi pa so pozitivnovalni in marljivi. Primadona gđ. Jelka Igličeva je kot Alice zpet briljantna v igri energične milijonarjeve hčerke Amerikanke. Pevsko je se podkrepila svoje dovedne uspehe in podčrtala izredne sposobnosti svojega dobro izšolanega glasu. Lepo se je vzporedil njen partner g. Belizar Sancin. Njegova igra je bila prožna, pevsko pa neoporečen, tako da jo je prvi diviz gđ. Igličeva razgibala občinstvo. Drugo dolarsko princezo je kreirala gđ. Elza Barbičeva. Njena temperamentna igra je harmonizirala s pevskimi partijami in sta žela s partnerjem g. Edom Verdonikom zasluženo priznanje. Med osrednje osebnosti te operete je šteti tudi rusko šansonetko Olga g. Slave Gorinskove. Vloga je bila zelo vidna in jo je v splošnem tudi uspešno odigrala. Njen uspeh ostane nezmanjšan, če trdim, da je bila samsonetka gospe Gorinskove za njunso premo tempo temperamentna. Zelo je ugajal tudi Couder g. Pavla Kovica. V ostalih vlogah so uspešno sodelovali Danilo Gorinšek, Anton Harastović, Franjo Blaž in Ljudevit Črnobori. Posebej je treba omeniti iz-

redno komiko gđ. Elvire Kraljeve, ki je podajala občinstvu kras Thompson. Njena stara devica je vedno znova vzbujala smehotne aplauze in smeh.

Gledalci so bilo popolnoma zanešeno in je bilo občinstvo s predstavo zadovoljno. I. G.

Koncert
moderne glasbe

Ljubljana, 27. aprila.

Večer poljske in argentinske glasbe, ki se je vršal sredi v mali dvorani Filharmonične družbe, je bil prijeten kot skromna oddolitev za jugoslovanske koncerte v Varšavi in Buenos Airesu, ki so jih organizirali tamkajšnji skladatelji.

Sporod, ki je navajal dela Kofflerja, Perkowskega, Szymanowskega, Mareka in Argentine Gianneta, je bil postro in zanimivo sestavljen, ter nam je dal zlasti o poljski novejši glasbi prav lepo sliko. — Od apartnih priredb narodnih napevov (Szymanowsky, Marek), preko treh od impresionizma vplivanih samospisov Perkowskega, dveh klavirskih skladb Szymanowskega, tja do Kofflerja, smo mogli v velikih sklopih in širokih potezah zasledovati razvoj nove poljske glasbe.

Karel Szymanowski, ki je mnogo presegal umrl, je centralna osebnost nove poljske glasbene kulture. Njegov osebni razvoj je v mnogem razvoj vse poljske glasbe, saj je imel kot pedagog in kot odlični pianist, ogromen vpliv na celotno poljsko glasbeno življenje. Inspiriran od Debussyja, hkrati pa prežet s chopinovsko tradicijo, si je začel utirati svojo lastno pot, združujoč v sebi rafinirano čustvenost s ostrim razumom. V njem se je srečno spajal smisel za barvo in za konstrukcijo, in tako je prišel na popolnoma drug način kot Schönberg v sfero dvanajstonske glasbe; tako je z intenzivnim delom pripravil teren za nadaljni razvoj poljske glasbe. Njegovo dragoceno, veliko življenjsko delo nam nalaga dolžnost, da ga prijememo resnično spoznavali. Svočniji koncert naj bo samo prvi korak.

Kofflerjeva Sonatina je živo, bistro delo, ki je po značaju in pojmovanju klavirja mozartovska, po slogu pa se približuje Schönbergu. Variacije istega avtorja so pisane na Schönbergov temo in so v slogu in zvoku dvanajstonske, kot skladba pa ne učinkujejo tako prepričljivo kot Sonatina.

Argentine Gianneta je eruptivne skladatelj, ki operira z ljudskimi elementi v smislu Stravinskijeve in Bartoka. S svojo Suito je prav dobro predstavil svojo domovino.

Vsi odelujoči: g. M. Strukelj-Verbičeva, M. Osterčev in g. P. Šivic, so svojo nalogo veslno in odlično izpolnili, tako da je imel ta predvsem informativni večer značaj koncerta. Fr. Sturm.

Zborovanje gorenjskih gostilničarjev

Jesenice, 26. aprila.

V četrtek se je vršila v kolodvorski restavraciji na Jesenicah glavna skupščina gostilničarskega združenja za kranjsko-gorski sodni okraj s sedežem na Jesenicah. Predsednik Združenja g. Božidar Malešič je eno uro po sklicanju ugotovil sklepčnost, pozdravil navzoče, predvsem pa delegata Zveze g. ravnatelja Petelina in delegata žbornice g. Miroslava Peterlinja iz Kranja. G. predsednik Malešič je poročal o denarnih zadevah, o izvršitvi cementiranja sodev in o mervizkurnem uradu, ki se bo ustanovil na Jesenicah ter o drugih važnih zadevah gostilniške obrti.

Tajniško poročilo navaja, da je združenje prejelo 1177 dopisov. Vajencev je vpisanih 10, učnih sprejel je bilo izdanih 6. Združenje je stelo v preteklem letu 88 članov.

Iz poročila blaginjaka je razvidno, da je imelo združenje lani Din 12.818 dohodkov in Din 5.903 izdatkov, tako da znaša prebitok 6.914 Din društvena imovina pa predstavlja vrednost 6.728 Din, proračun za tekoče leto pa znaša Din 6.260 dohodkov in prav toliko tudi izdatkov.

Daljšje poročilo je podal delegat Zveze g. ravnatelj Petelin, delegat Žbornice g. Peterlin pa je pozdravil vse navzoče članstvo, ki je z veliko udeležbo pokazalo, da se v polni meri zaveda svojih stanovskih dolžnosti.

Končno je predsednik g. Malešič opozoril vse navzoče, da se na Jesenicah pripravila ustanovitev »Tujsko prometnega društva«, katerega pravila so že odobrena, na kar je zaključil lepo uspešno glavno skupščino.

Razstava
jeseniških lovcev

Jesenice, 26. aprila.

Lovski krožek na Jesenicah, je v nedeljo dopoldne otvoril v mali sobi kolodvorske restavracije razstavo trofej, ki so jih zbrali krožkovi člani. Pred otvoritvijo razstave, so se v restavracijskem salonu zbrali številni člani jeseniške zelene bratovščine, ki so med seboj prijetno kramljali o razstavi in o raznih drugih lovskih zadevah.

Ob 11. uri je razstavo otvoril sozakupnik in upravitelj lovšč g. Karol Lukmann, ki je uvodoma opravil odločno predsednika razstave g. generalnega ravnatelja KID Karola Noola. Ter je v lepih besedah pozdravil odlične osebnosti jeseniškega javnega življenja in zastopnika naprednega časopisja.

V svojem govoru je g. upravitelj naglasil, da pravi lovec ni ubijalec, pač pa ljubitelj božjega stvarstva ter zaščitnik divjadi. Lovec in prijatelj jeseniškega krožka — je nadaljeval — so zbrali okoli 200 trofejev, ki so jih zbrali v celji zakupni dobi. Kot pravi gojitelj obžalujemo smrt baš take divjadi, od katere bi pričakovali zdravo in močno potomstvo. Lovec, ki odstranjuje tako divjad, je kakor kmet, ki proda mesarju najboljše bika, slabše pa obdrži za rejo. Mi ne smemo onemati najboljše divjadi, pač pa oštetiti naša lepa lovišča slabšev. In ne spadata vanje. Končno je g. upravitelj naslovil pozdrave Nj. Vel. kralju Petru II. kateremu so vsi navzoči zaklicali trikratni živel.

Razstava je bila zelo lepo in pregledno urejena. Med številnimi trofejami so vselej krasne slike, ki jih je napravil in razstavil upravitelj g. Lukmann, ki so močno poživile razstavo, ki je bila menda prva te vrste na Jesenicah.

Po razstavi je krožek priredil za svoje člane in vabljenе goste izvrstno zakusko ob

kateri se je izrekla marsikatera prijetna in tovaršiska beseda.

Razstava bo doprta do ponedeljka 3. maja vsem razstavljalcem in po njih voljanjem gostom. Ključ eobe se dobi pri restavraciji g. Božidar Malešič ali njegovemu namestniku. Lovski večer za razstavljalce bo dravi in v nedeljo 2. maja s pričetkom ob 18. uri.

Jesenškemu lovskemu krožku čestitamo k njegovemu uspehu v trdnem pripravljanju, da bodo njegovi razstavljeni predmeti tudi na razstavah v Ljubljani in Zagrebu vzbudili zasluženo pozornost.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Torek, 27. aprila. katoličani: Zita.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matca: Nesmrtni melodije.
Kino Ideal: Mayerling.
Kino Sloga: Tajnosti pariškega podzemlja.
Kino Union: Trije Fratellini (ob 16. in 20.)

Prirodoslovno društvo: predavanje univ. prof. dr. inž. Milana Vidmarja »Elektrika kot pionir nove poti v svetovnem gospodarstvu ob 20. v Delavski zbornici.

Obiščite razstavo Društva slovenskih likovnih umetnikov v Jakopičevem paviljonu.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec. Kongresni trg 12, in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Izpod sita

Tri prestolnice ima naša mila domovina tako rekoč oficijelno in v skladu s tremi vejami našega troimenega naroda. Ima jih sicer še več, menda toliko, kolikor je mest, saj poznamo tudi zasavsko metropolo, dolensko metropolo, izansko metropolo in še dolgo vrsto metropol. Toda Beograd, Zagreb in Ljubljana so naše poglobljene prestolnice, središča vse kulture in civilizacije. Beograd je bil pa doslej zastopstavljen za Zagrebom in Ljubljano. Čudili se boste, kaj ne? Res je pa le. Zagreb in Ljubljana sta imela vsak svoje velesejme, Beograd pa ni imel. A to ne gre, da bi bila največja prestolnica v državi zastopstavljen. Zato so v Beogradu sklenili ustanoviti velesejem in so ga tudi ustanovili z državno podporo.

Ker smo že pri podpori, naj omenimo, da je dobil komaj ustanovljen beograjski velesejem od države 500.000 din, zagrebški letos 100.000, ljubljanski pa 25.000 din. Take vestni red se nam zdi čisto proporcionalen in pravičen. Kdor ga je določil, zasluži vseobče priznanje. Ljubljanski velesejem je najstarejši v državi, zagrebški je po letih srednji, beograjski pa najmlajši. Mladke noge so navadno šibkejšje od starih in je prav, da so beograjski velesejem najbolj podprli, zagrebškega malo manj, ljubljanskega pa še manj. Državne podpore se dele nemara tudi po davkih, tekočih v državno blaginjo. Po tem ključu bi plačal največ davkov Beograd s pripadajočim podelitvijo, za njim Zagreb, odnosno Hrvatska, najmanj pa Ljubljana s Slovenijo. In to menda tudi drži.

SOKOL

Novi sokolski prednjaki

Sokolsko društvo Ljubljana-Siška je priredilo društveni prednjaški tečaj, ki se je vršil od oktobra lanskega leta in je bil to drug zaključek. K posetu je povabilo bralški društvi št. Vid in Ljubljano-Ze. Siško. Prijavilo se je okrog 40 članov in naraščajočih, ki so tedensko dvakrat prihajali redno k predavanjem in praktični vežbi. V tečaju so se obdelala vsa predpisana snov v nekoliko zgosteni obliki tako, da so mnogi znatno napredovali. Predavatelj in vodnik so bili izključno domači prednjaki in zdravniški. Ob zaključku tečaja se je vršilo izpraznevanje pred posebnim odбором, ki ga je v ta namen imenovala skupno načelnost. Izpit je prestalo z dobrim uspehom 16 kandidatov. 5 pa ga bo delalo v jeseni, dočim 20 naraščajočev ni moglo biti pripravičenih k izpitu, zaradi neizpolnjenih pogojev glede storošnosti.

Vsa tri društva, ki so jim pripadali naraščajoči, so 23. t. m. priredila za udeležence, predavatelje in člane uprav poslovnih večer v telovadnici sokolskega doma v Siški, kjer so posamezni govorniki poudarjali pomen in važnost predništva v sokolstvu. Vsem tečajnikom so bila ob tej priliki razdeljena potrdila o posetu tečaja, novim prednjakom pa spričevala. Vsekar je tako lepa gesta vredna posmema tudi v drugih društvih. Mlademu prednjakemu zboru najiskrenejše čestitamo in želimo, da se pridobijem znanjem in izkušnjam uveljavlji ter vodi svoja društva k največjim uspehom, v smeri stravljenj za vzgojo celokupnega naroda. Stravljenj!

Iz Škofje Loke

— Enodnevni tujsko-prometni tečaj bo v Sokolskem domu v četrtek 29. aprila ob 8. do 12. in ob 13. do 18. Na tečaju bodo predavali o turizmu, tujsko-prometni propagandi, uredbi estetskega zunanega lica tujsko prometnih krajev, o ravnanju z vnom in pijačami ter umnem klestarstvu sploh in o postrežbi gostov. Za serviranje sta rezervirani dve uri, po 18. pa bo prazanje filmov. Tečaj bo brezplačen in se ga lahko udeležijo vsakdo, brez izjeme. Predavatelji pridejo iz Ljubljane. Vabljeni vsi, zlasti lastniki gostilnic, njih uslužbeni, funkcionarji turistične službe, športniki, planinci, avtomobilski podjetniki, izvozniki t. d.

— Anketa vodilnih škofjeloških sokolskih društevnikov je bila v torek, pod predsedstvom podstaršine br. Horvata. Podrobno so se obravnavala vsa aktualna vprašanja, ki zadevajo sokolsko organizacijo. Stori se so bili sklepi, ki bodo ugodno vplivali na nadaljnje delo Sokola.

— Kranjski harmonikarji nastopijo 2. maja v Škofji Loki. Ljubzen do glasbe je povezal kranjske male harmonikarje v prav krepko in prijetno družinico, ki se nam pokaže na koncertu v Sokolskem domu. Pričetek ob 15.30.

IZPRED SODISČA

Sodnik: Zakaj ste ga udarili s palico? Obtoženec: Ker je cesta asfaltirana. — Kaj nas pa briga asfalt? — Veste, gospod sodnik, če je cesta asfaltirana, nima človek pri roki kamna.

Za las sta ušla robiji

Zaradi pomanjkanja dokazov sta bila oproščena obtožbe razbojništva nad delavcem Janezom Mačkom

Ljubljana, 26. aprila. Dne 21. marca sta dva neznanca ponoči napadla delavca Janeza Mačka, ki se je vračal proti domu. Podrila sta ga na tla in ga oropala. Vzela sta mu srebrno uro z verižico, kovance za 20 Din, katerega je Maček imel v žepu, in klobuk. Janez je prišel domov ves blaten, njegova žena je pa stekla na stražnico v šiški in prijavila razbojniški napad. Policija je aretirala čevljarkega pomočnika Lovrenca Babnika in starejšega mladotelnika kovarskega pomočnika Stanka. V petek popoldne sta oba sedela na zatožni klopi pred sodniki velikega senata, ki mu je bil predenik s. o. s. Kralj.

Babnik je v svojem zagovoru priznal, da je tisti večer pil v Krstičarjevi gostilni v Kosezah, kjer je srečal tudi Stanka. Igrali so biljard in precej pili. Ko se je preselil v gostilniško kuhinjo, je zagledal Janeza Mačka, ki je pil z nekim svojim tovarišem. Pivcem je stopilo vino v glavo in začel so se med seboj prepirati, slo je za to kdo zna bolje hrvastino in nemščino. Že v gostilni sta se Babnik in Maček prepirala in se napadala s psovskami. Okoli polnoči so pivci zapustili gostilno. Maček je odšel med prvimi, za njim sta odšla iz gostilne tudi Babnik in Stanko ter njun tovariš Krajnik. Krajnik je imel kolo in se je odpravil domov. Babnik in Stanko sta pa srečala vinjenega Mačka in ga začela obdelavati s pestmi.

Babnik in Stanko sta priznala, da sta se spopadla z Mačkom. Babnik je trdil, da je Mačka tudi Stanko suval, Stanko je pa zvrnil vso krivdo na Babnika, ki je znan pretepec, saj je bil zaradi pretepev že šestkrat kaznovan. Mačka je podrl na tla in ga osuval z nogo, nakar sta napadalec odšla proti domu. Oba sta tajila, da bi Mačka tudi oropala, oziroma Babnik je namignil, da je Mačka vzel uro Stanko, ako je res izginila. To obdolžitev je Stanko odločno zavrnil, češ, da sploh ni videl pri Mačku nobene ure in da se ga sploh ni dotaknil.

Ugotovljeno je torej bilo, da sta se obtožena z Mačkom sredi Kosez pretepala, kar je potrdila tudi neka priča, ki je slišala pomoči krik in Mačkove klice na pomoč ter videla, kako je eden izmed moških tretjega suval in ga podiral na tla. Priče in ostali dokazni material pa niso mogli pojasniti, ali sta napadalec Mačka tudi oropala in tudi sam Maček ni mogel pojasniti natančno, kako in kdaj mu je izginila ura, denar in klobuk.

Janez Maček je suh močeljc in nekakšna dobitčina, ki se ne brani pišče. Preden je šel na sodišče si je privoščil frakelj žganja, da se je opogumil. Star je že 53 let. Trdil je odločno le to, da sta ga dva napadla in mu je eden izmed napadalec velel, naj izroči uro. Zakaj je odgovoril Maček, ura je moja, ker sem jo jaz plačal. Tedaj mu je pa napadalec že odrinil roko, s katero je krevčito držal za svojo srebrno uro, katero je imel že 10 let. Ko sta napadalec zbežala, ni imel ure ne denarja ne klobuka. Maček je priznal, da je »mrtovce, ako izpije liter vina, tisti večer ga je izpil nekaj več. Bil je torej precej vinjen, pred sednjo se je pa delal zelo važnega in je zaradi tega pripovedoval nekatere okoliščine tako originalno in smešno, da smo se med njegovim pričevanjem od srca smejali.

Državni tožilec Branko Goslar je zahteval kazeno po obtožnici, ker sta oba obtožena v bistvu priznala, da sta Mačka

pretepala na cesti in čemu bi ga napadla, ako ne bi imela namena, da bi ga tudi oropala. Babnikov branilec dr. Egon Stare je poudaril, da ni dokazano, da je Babnik Mačka oropal. Govoriti je moglo kvečjemu o tepežu med pijanci. V tem tepežu je Maček kaj lahko izgubil uro, denar in klobuk. Stankov branilec dr. Močič je opozoril senat na okolnost, da bi obtožena ne napadla Mačka sredi vasi, ako bi imela namen ga tudi oropati. Bili so pijani vsi trije in so se stekli. Pri obtožbah ni s ničesar našli.

Veliki senat je po kratkem posvetovanju oba obtožena oprostil zaradi pomanjkanja dokazov s pripombo, da vse kaže in je prav verjetno, da sta Mačka oropala, toda na izpovedi samega Mačka ni moglo graditi krivdoreka, ker je vseeno mogel, da je Maček izgubil uro, denar in klobuk.

ODKOD INKRIMINIRANI LETAKI?

Včeraj je sodnik-podneec g. Gorečan v senatni dvorani razvozljal zagonek letakov, zaradi katerih sta sedela na zatožni klopi bivši župan iz Moravč g. Ignac Tomc in posestnik v Stegnah pri Moravčah g. Lunder Janez.

Po obtožnici sta delila oktobra lani na sestankih občinske organizacije JNS, na seji občinskega odbora in na volilnih shodih v Moravčah, v Zalogu in pri Sv. Valentinu letake z naslovom »Vsem poštenim Slovence. Namenjeni so bili slovenskemu delavcu, kateremu so polajnsjevali, zakaj ne sme voliti JRZ. Po vsebini so se tikali dogodkov v Kranju. G. Tomcu očita obtožnica tudi še, da je na shodu pri Sv. Valentinu vršil ustno propagando z namenom, da bi povzročil nerazpoloženje zoper državne naprave in politični red v državi. Zaključila sta potemtakem prestopke po členi 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

G. Tomc je odločno zavračal obdolžitev in je natančno povedal, da je govoril na shodu samo o občinskem gospodarstvu. Izrečno je tedaj poudaril, da ne bo govoril o drugih zadevah in tudi ne o dogodkih v Kranju, češ da ljudje marsikaj govorijo. Volilec so bile na razpolago okrožnice tajništva JNS, po katerih so segali, ni pa izključeno, da je kdo podtaknil k tem okrožnicam letake »Vsem poštenim Slovence. G. Lunder je ravno tako zanikal krivdo. Trdil je, da je imel v roki samo okrožnice, ne pa inkriminirane letake.

Sodnik je zaslišal 8 prič, med katerimi je bil tudi kaplan g. Frkuli Josip z Brda. G. kaplan se ni mogel takoj spomniti, kakšen napis so imeli letaki. Povedal je, da je dobil dva letaka. En letak mu je dal Urbanja Jožef in ne Cerar Jožef, kakor je prvotno trdil na sodišču na Brdu. Cerar je Urbanji izročil letak in mu naročil, naj ga da kaplanu. Drugi letak je pa kaplan dobil od nekega Vehovca. G. kaplan je en letak izročil orožnikom, drugega pa je poslal tajništvu JRZ v Ljubljano.

Sedem prič je pa izjavilo, da Tomc ni delil teh letakov in da ni govoril na shodu proti režimu in njegovim predstavnikom. Vehovec Jakob je dobil od Tomca neke liste, ni pa prebral naslova. Prekrkal je tudi svojo prvotno izpoved, da so to bili inkriminirani letaki. Neki Rovšek ki najbolj obremenjuje obtožene, ni mogel biti zaslišan, ker je zdaj pri vojakih. Sodnik je sprejel predloge državnega tožilca in braniča dr. Marjana Zajca glede zaslišanja novih prič. Razprava je bila zaradi tega na nedoločen čas preložena.

lahko imenuje največja ljudska knjižnica v državi.

Prav tako lahko beleži tudi Sentjakovski gledališki oder v tekoči sezoni častne uspehe, ki so mu ohranili zveste dosedanje obiskovalce in pridobili še novih 2 umetniško dovršeno krstno predstavlo igre »Janez Sonce« in ob tej priložnosti svoj 15-letnico in iz 1. ob tej priložnosti o svojem delovanju lepo spomenico.

Tajništvo poročilo je podal g. Dachs Maks, ki se je spomnil dveh med letom umrlih vzornih članov in sicer g. Likovčarjeve ter g. Ivana Dachsja. Zbor je postal njihov spomin. Tajnik je poročal o internem delu v društvu in navajal uspehe obeh odsekov. Dne 19. oktobra je poslalo društvo 60-letnico svojega uglednega predsednika prof. dr. Šlebingerja ob sodelovanju odbornikov in zastopnikov društvenih odsekov ter drugih kulturnih delavcev.

Sledilo je blagajniško poročilo, ki ga je podal g. Ludvik Stih, nakar je prikazal stanje knjižnice agilni knjižničar g. Matjaž Rode. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika soglasno zopet g. prof. dr. Šlebing-

ger in je tudi ostali odbor ostal po večini stari. Pri slučajnostih sta se oglašila g. Metka Bučarjeva in predsednik gledališkega odseka g. Petrovič, ki sta sprožila predlog da naj pride v bodoče do ožjega sodelovanja društvenega odbora z gledališkim odrom. Predlog je bil sprejet.

Katja Delakova pojde na turnejo

Ljubljana, 27. aprila. S sklepno produkcijo svoje otroške plesne skupine se bo plesalka Katja Delakova v nedeljo 2. maja poslovala od Ljubljane. Odločila se je za veliko turnejo, in sicer bo nastopala po vseh večjih kulturnih centrih Evrope s plesno kompozicijo »Cestac. V »Cestac« smo jo videli pred leti tudi v Ljubljani. Namenila se je najprej v London, kjer ji je gostovanje že zagotovljeno. Zanimiv dogodek bo njena sklepna produkcija v operi z naslovom »Otrok in ples«. Za uvod bo ga Delakova povedala nekaj besed o plesni umetnosti v splošnem in o otroku v plesu, nakar bo njena otroška skupina pokazala, kaj zmoro otrok v osnovah plesne tehnike, v ritmu itd. V prvem delu produkcije bodo vzbudila pozornost brez dvoma »Srečanja«, za katere je komponiral primerno glasbo naš mladi nadarjeni skladatelj Zebre.

V drugem delu produkcije bo otroška skupina pokazala »Obrazce iz pravljice«, tako Glasnika (Grečninov). Tri vesele čarovnice (Grieg), Vilinsko dete se z vetrovno igrar (Dvořák). Zgodbo o zlobnem čarovniku in modrem palčku (Grieg) in Podganarja, za katerega je komponiral g. Zebre originalno glasbo. Naši otroci poznajo pravljico o podganarju, ki je prišel v neko mesto, v katerem je kar mrgolelo podgan. Prebivalci so bili vsi nesrečni. V mesto je pa prišel godec, ki je obljubil mestnim očetom, da za nagrado osvobodijo mesto te nadloge. In res je godec s pomočjo meseca in čarobne piščali odgnal podgane iz mesta. Mestni očetje pa mu obljubljene nagrade niso izplačali. Godec se je maščeval. Zacrnil je otroke in jih odpejal. Mesto se je iznebil podgan, izgubilo pa je otroke. To lepo pravljico bodo otroci plesne skupine Katje Delakove pripovedovali svojim malim tovarišem in tovarišicam na odru v plesu.

Zaključna točka produkcije bodo slovenske narodne plesne s naslovom »Veseli se mora biti«. Plesno skupino bodo spremljali Rantigajevi mali harmonikarji. Originalne osnutke kostumov za vse plesne je napravila sama Katja Delakova. Pri klavirju bo g. Mirko Trost.

Spomenik velike ljubezni

Blizu mesta Agri v Indiji stoji krasen mavzolej, ki ga je zgradil v 17. stoletju veliki mogul Šah Džehan za svojo ženo Muntaz, zvano Tadž Mahal, kar pomeni v arabski krona palače. V ogromnem poslopju iz belega marmorja, v dvorani, obloženi z marmornatimi ploščami različnih barv in dragulji leži kraljica Šah Džehana in njegove soproge. Morda je dal ta spomenik globoko ljubezni bogatemu farmerju Johnu Davisu v Hiavatti v Kansasu pobudo, da počasti na podoben način spomin lani umrle žene. John Davis ni več mlad, saj ima že 82 let in kar mu je še ostalo življenja, ga je posvetil temu plemenitemu namenu. Postaviti hoče dostojen spomenik svoji ženi, galerijo kipov, ki bi ovekovečila njegovo veliko ljubezen.

Davis je vložil v to podjetje vse svoje premoženje. Slavni kiparji klešejo iz marmora kipe za novo galerijo. Kipi bodo prikazovali zaroko Johna Davisa z njegovo bodočo ženo, nežne prizore po svatbi in dolgov vrsto dogodkov iz njunega zakonskega življenja. Predzadnji bo kip Davisove soproge, ki jo bo kipar upodobil kot angel, letečega v nebesa. Galerijo bo zaključil kot zadnji kip Johna Davisa, sedečega v globokem naslanjaču z izrazno obrazno, ki naj pokaže gledalcu vso globoko ožost in osamljenost. Enajst kipov je že izklesanih. Starec nestrpno čaka, kdaj bodo dogotovljeni vsi kipi.

S tem pa seveda niso zadovoljni njegovi sorodniki. Zakonca Davis otrok nista imela. Sorodniki trdijo, da se je oklenil stari čudak teh misli zato, da bi jim nicesar ne zapustil. Starec pa krevčito vztraja pri svojem načrtu in vse njegove misli se sučejo samo okrog spomenika velike ljubezni. Misli si pač, naj se sorodniki kar jeze, denar je moj in z njim lahko storim, kar hočem.

RED MORA BITI

Mož vse razburjen: Križ božji, beži, dušica, hja gori... Hitro, da ne bo prepozno! Žena mirno: Samo trenutek počakaj, da pospravim sobo. Kaj bi na mislili gasilci, če bi bilo vse razmetano?

Tragična smrt „letečega človeka“

Ameriški zračni akrobat Clem Sohn se je v nedeljo v Vincennesu ubil

50.000 gledalcev je bilo v nedeljo popoldne priča smrtnemu padcu ameriškega letalskega akrobata Clem Sohna, manega po vsem svetu pod imenom »leteči človek«. Clem Sohn, ki je v nedeljo drugič kazal svojo umetnost v Evropi, se je dal dvigniti z letalom v Vincennesu v višino 3.000 m, kjer je razprostil na svojem telesu pritrjena krila in se jel v širokih spiralah spuščati na tla. Pri tem je delal drzne akrobacije, da so ljudje kar strmeli in mu navdušeno ploskali. Leteči človek je srečno pripradil do višine 200 m, od koder se je hotel spustiti na zemljo s padalom.

Dvignil se je z letalom 2.000 m visoko, potem je pa skočil iz njega in se spuščal liki ptica počasi na tla. Letal je skoraj kakor ptica, da so njegovo letanje po pravici imenovali »ptičji polet«. Imel je na rokah in med nogami pritrjena krila, s katerimi se je spuščal v spiralah iz zračnih višav približno do višine 300 m, potem je pa odprl padalo in dosegel z njim zemljo. Pri njegovem nastopu v Evropi so prenašale vse angleške oddajne postaje. Letalec sam je imel pri sebi oddajen aparat na kratke valove in je med poletom sprotil obveščal občinstvo o svojih vtisih v zračnih višavah.

Clem Sohn je bil prvič v Evropi že lani v maju in sicer v Hanworthu v Angliji, kjer je razkazoval ljudem svoja krila.

Svetovna razstava v Parizu

Svečana odprtja svetovne razstave v Parizu se udeležijo oficijelno zastopniki 42 tujih držav. Dan otvoritve se ni določil. Francoska vlada in mesto Pariz sta potrosila 300.000.000 frankov za razstavna poslopja, ki ostanejo tudi po razstavi. Razstavnišče je dolgo 3 in pol kilometre, široko 1700 m in zavzema nad 100 ha površine. Imelo bo 31 vrat, od teh 10 glavnih. Skozi sedem vrat se bo prišlo na veselični prostor. Na razstavo se bo lahko prišlo po podzemni železnici, ki jo bo imela 14 postajališč, ali pa z avtobusi. Vsaka izmed pariskih avtomobilskih prog bo vodila vsaj do enih vrat svetovne razstave. Poleg tega bo urejen promet tudi po Seini s parniki in motornimi čolni, za katere bo na razstavi 10 pristanišč.

Na razstavi je zdaj zaposlenih 16.000 delavcev. Za novo palačo Trocadera so izkopali 250.000 kubčnih metrov zemlje in pri Labutjevem otoku so zabili v dno Seine 200 pilotov, da so lahko na njih razširili ploskev 30.000 kvadratnih metrov za razstavo francoskih kolonij v miniaturi. Razen francoskih paviljonov bo na razstavi še 50 paviljonov tujih držav in okrog 200 industrijskih paviljonov. Med razstavo (od maja do oktobra bo v Parizu okrog 600 raznih mednarodnih kongresov ter nad 200 umetniških in okrog 50 sportnih prireditiv.

Pred letošnjim solničnim mrkom

Po janskem solničnem mrku, ki so ga opazovale mnoge znanstvene ekspedicije, zlasti v Sovjetski Rusiji, se pripravljajo sovjetski astronomi tudi na opazovanje polnega letošnjega solničnega mrka 8. junija. Ravnatelj pulkovskega observatorija prof. B. Gerasimovič je izjavil o pripravah za letošnje opazovanje solničnega mrka: »Mrk bo trajal 7 minut in pol, bo popoln in zato zelo važen za znanost. Lunina senca se dotakne zemlje prvič ob solničnem vzhodu pri Ellisovem otoku v Tihem oceanu. Kraj, kjer se bo videla maksimalna faza solničnega mrka, leže na širnem morju kakih 1.500 milj od najbližjih otokov. Šele 40 minut pred solničnim zahodom doseže lunina senca ozemlje Peru v Južni Ameriki. Na poti lunine sence na Tihem oceanu ni mnogo velikih otokov, s katerih bi lahko opazovali solnični mrk. Samo na enem kraju pasu popolnega solničnega mrka leže štir-

je otočki, pripadajoči skupini Fenix. Tu bo trajal popoln solnični mrk samo štiri minute. Do teh otokov je pa zelo težko priti, velike ladje se jim sploh ne morejo približati. Letošnji solnični mrk bodo opazovali samo manjše skupine znanstvenikov. Na otokih Fenix ga bodo opazovali najbrž avstralski znanstveniki. Profesor Fischer z newyorške zvezdarne ga bo opazoval v Peru.

Pulkovski observatorij je že povabljen k opazovanju solničnega mrka v Peru. Povabila ga je univerza San Marco. Zaenkrat se pa ruski zvezdoslovci še niso odločili organizirati ekspedicije v Peru, ker tam niso posebno ugodni pogoji za opazovanje solničnega mrka. Najbrž ga bodo ruski znanstveniki opazovali kar z ladje.

Radioprogram

Sreda, 28. aprila.
12: Baletna glasba (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). — 14: Vreme, borza. — 18: Mladinska ura: Spoznajmo glasbilo: rog, trobenta (g. dr. A. Dolinar). — 18:20: Mladinska ura: Navodila za gatenje ptic (g. dr. Alojzij Odar). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Narodna ura: Delo Srbov med Jugoslavlani 1848-49 (dr. D. Stranjaković). — 19:50: Šah — 20: Ura lahke glasbe (igra del godbo »Sloga«). — 21: Plesna glasba na dveh klavirjih (plošče). — 21:15: Slovenski vokalni kvintet. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Za dobro voljo in kratak čas (Jožek in Ježek). — Konec ob 23.

Četrtek, 29. aprila.
12:00: Zvoki z ruskih poljan (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Naša pesem, naša godba (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Radijski orkester. — 18:40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarjč). — 19:00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Predavanje ministra za telesno vzgojo naroda. — 19:50: Zabavni kotiček. — 20: Koncert suit (radijski orkester). — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Saksophon solo, Miloš Žihari. — Konec ob 23. uri.

BRAHMOVA CIGARETA
Johannes Brahms je bil strasten kadilec in nekako je ponudil svojemu čestilcu cigareto.
— Hvala lepa, mojster. — je zaječal mladenič v zadregi. — spravim jo za večer spomin na vas.
— Ne, ne, dragi prijatelj, če je tako, mi jo pa kar vrnite. — je dejal Brahms. — Za spomin vam lahko dam slabšo cigareto.

Paul Hilsó:

Molčeči maščevalec

Roman

Bilova roka je kar sama posegla v žep, kjer je imel skrit samokres. Bil je segel v žep povsem instinktivno, ne da bi slutil, kaj se bo zgodilo, toda še predno je potegnil iz žepa samokres, se je znova začel Harrisov glas:

— Ne ganite se — sicer ustrelim!

Bil je stal nepremično in gledal naravnost v cev namernjenega samokresa. Baj se ni prav nič, pač je bil pa tako strašno presenečen, kakor še nikoli v življenju. V kakšno absurdno pustolovščino ga je potegnila usoda? Kaj neki je pomenilo, da je nastopal eden najuglednejših londonskih milijonarjev naenkrat kot navaden zločinec?

Toda storiti se ni dalo nič drugega nego obse-deti mirno in Bil je bil dovolj pameten, da je to uvidel. Tako je sedel mirno, le nasmeh okrog njegovih ust se je vedno bolj širil.

Oprostite, da vas vprašam — toda rad bi vedel kakšno originalno komedijo nameravate igrati z menoj?

— To ni nobena komedija, temveč povsem resna stvar, — je odgovoril Harris hladno.

Bil je bil še vedno prepričan, da ima pred seboj

26

norca, ko je pa videl miren, leden pogled drugega moža, je jel nehoti dvomiti — stvar je bila presneto resna.

Kar je zadonel Harrisov glas ostro in hladno po sobi:

— Razumeti me morate, advokat Morran! Svezjenj hočem dobiti in dobim ga ne glede na to, kakšnega odgovora se držite. Takoj napišite pismo svojemu slugi in mu naročite, naj izroči sveženj, sicer...

— Sicer me nameravate ustreliti.

Bil je bil prisiljen ne glede na vso resnost položaja nasmehniti se.

— Uganili ste. Tu v Limehousu ne gledamo na take stvari tako resno — živa duša tega ne bo opazila. Zato bo najbolje, če nemudoma storite, kar zahtevam od vas. Ste razumeli?

Billu so rojile po glavi čudne misli. Kaj naj bi si v naglici izmislil? Ali je bil iz tega položaja sploh mogoč izhod? Gotovo je bil, samo spomniti bi se ga bil moral. Zdelo se mu je, da razmišlja že več minut, a vendar je bil minil komaj odmek sekunde.

— Dolro, gospod Harris — v Billovem glasu ni bilo niti sledu nemira. — Moram se torej udati. Ni res, kar sem trdil, papirje sem prinesel s seboj, tu so...

— Ali jih imate?

Glas drugega moža je zavnel zmagoslavno:

— Da, pri sebi jih imam.

— Kje?

— Tu, v žepu na prsih. Če dovolite, da jih vzamem iz žepa...

Billov glas je bil še vedno enako miren, čeprav je drhtela v njem vsaka mišica.

— Ne, sam jih poiščem. Kar držite roke kvi-žku.

Harris je brž stopil k svojemu gostu, da bi mu posegel v žep.

V istem trenutku je pa Bil odskočil od cevi njegovega samokresa in mu ga izbil iz roke, z drugo roko je pa udaril milijonarja na vso moč pod brado.

Milijonar se je opotekel, potem se je pa zgrudil. Iz sosednjih sob so se začuli nagli koraki.

Bil ni dolgo pomišljal. V enem skoku je bil pri vratih. Odprl jih je in se pogljal na hodnik. Za seboj je slisal ropot in razburjene glasove.

V dveh skokih je bil v veži in pogljal se je proti vežnim vratom. Na pragu je stal mladenič, ki ga je bil odvedel k Harrisu. Jasno je bilo, da sluti, kaj se je zgodilo, kajti bil je pripravljen.

Za hip je Bil pomišljal, da bi se ustavil in iskal drug izhod. Toda bližajoči se glasovi so ga prisilili, da se je hitro odločil.

Planil je k mladeniču, ki mu je bil zastavil pot, zgrabil ga je za vrat in nahnil daleč. Končno je bil zunaj v zamerni ulici.

Na krike mladeniča pri vežnih vratih je prihitel nekaj Kitajcev. Bil je jasno videl po njihovih kretnjah, komu so naklonjeni.

— Le urno, Dick! Le urno! — je kričal Bil na vse grlo. Pahnil je od sebe nekaj mož, ki so mu

hoteli zastaviti pot in se pogljal k avtomobilu.

Za njim je počil strel in ne da bi se ozrl, je Bil bežal kar so ga nesle noge.

Dick je že davno sedel za volanom in motor je že pol, ko je prihitel Bil in skočil v avto.

V naslednjem trenutku sva jo popihala, prijatelj.

Dick se je vozil z največjo hitrostjo in se smeje oziral na prijatelja kraj sebe.

— Da, hvala bogu!

— No, Harris najbrž ni bilo tam, kaj?

Bil je nekaj časa molčal kakor da sam tega ne more verjeti, potem je pa odgovoril kratko:

— Da, Dick, bil je res Harris.

— Tristo vra...

Dick ni mogel zadržati klica presenečenja.

Nekaj časa sta oba molčala, potem je pa Bil prijatelju kratko povedal, kaj se je zgodilo. Zabila sta bila že v višrso ulico, ko je Bil naenkrat zdrnil in pogled se mu je ustavil na avtomobilu na bližnjem vogalu. Avto se je bil baš ustavil, iz njega je izstopilo dekle in izročalo šoferju denar. Potem je pa hitro zavilo za vogal in se napotilo proti Limehousu.

Bil je je takoj spoznal. Bila je — Daisy Sal. lineyeva.

XII.

— Ustavi, Dick!

Hollburn ga je nehoti ubogal. Takoj je ustavil avto in Bil je brž skočil iz njega. Oči so mu žarele, ko je hitro nadaljeval: